

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/108/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8719200996
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Antónia Kandravá
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8719200996.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Antónie Kandravej a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a JUDr. Daniely Babinovej vo veci starostlivosti súdu o mal. W. W., I. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpeného v konaní Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad, dieťa rodičov: matka W.. F. W., I. XX.XX.XXXX, Z. N. Ž. X, XXX XX O. G., právne zastúpená: JUDr. Martinom Staroňom, advokátom, Hlavná 89, 080 01 Prešov a otec W.. B. W., I. XX.XX.XXXX, Z. Ž. XXX, právne zastúpený: NITSCHNEIDER & PARTNERS, advokátska kancelária, s.r.o., Cintorínska 3/A, 811 08 Bratislava, v konaní o určenie výživného, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 15P/42/2019-47 zo dňa 11.02.2020 takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Matka žiadala určenie výživného zo strany otca za obdobie od apríla 2016 do augusta 2018 v celkovej výške 11.600,- eur pre maloletého syna W.. Matka návrh odôvodnila tým, že otec v stanovenej dobe neprispieval na výživu mal. syna.

2. Otec s návrhom nesúhlasil. Vo svojej obrane uviedol, že matke k jej rukám poukázal sumu 12.000,- eur a táto suma bola určená na chod domácnosti a s tým spojenými nákladmi aj na maloleté dieťa v danom období, za ktoré žiada matka výživné. Namietal, že neexistujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Dôvody uvádzané matkou nie sú objektívneho charakteru.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

3. Okresný súd Poprad ako súd prvej inštancie (ďalej len „súd“) rozhodol cit.:

- „I. Súd návrh matky na určenie zaostalého výživného z a m i e t a.
- II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.“

4. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že rozsudkom Okresného súdu v Poprade č. k. 14P/84/2018-44 zo dňa 22.02.2019 bolo manželstvo rodičov rozvedené, maloletý W. bol na čas po rozvode zverený do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na jeho výživu sumou 400,- eur mesačne. Styk otca s maloletým bol určený neobmedzene. Ďalej mal súd preukázané, že od apríla 2016 rodičia maloletého nežijú v spoločnej domácnosti. Rodičia sa snažili upraviť svoje pomery

vo vzťahu k úprave rodičovských práv a povinností, ale aj vo vzťahu k spoločnému podnikaniu formou dohody o urovaní spracovanej v októbri 2017. Matka mala zato, že v prípade otcom poskytnutých finančných prostriedkov v sume 12.000,- eur sa jednalo o ich vzájomné urovanie a teda suma nebola použitá pre účely výživného na maloletého. Súd prvej inštancie vychádzajúc z uvedeného dospel k záveru, že návrh matky nie je dôvodný, pretože neboli jasne preukázané dôvody hodné osobitého zreteľa, ktoré by súd mohol zobrať do úvahy pre účely tohto konania. V čase rozchodu rodičov matke nič nebránilo podať riadny návrh na úpravu rodičovských práv a povinností na súd. Pokiaľ ide o zdravotné dôvody, matka uviedla, že išlo o problémy s chrbticou. Vykonávala však riadne činnosť, z ktorej mala príjem okolo 600,- až 700,- eur mesačne. Je teda zrejmé, že sa nejednalo o vážne problémy, ktoré by odôvodňovali zaoberať sa nimi ako objektívnou skutočnosťou pre možnosť nepodania takéhoto návrhu. Pokiaľ zo strany otca k dohode nedošlo, mala matka kedykoľvek možnosť podať návrh na úpravu rodičovských práv a povinností k dieťaťu. Otec si plní vyživovaciu povinnosť nad rámec, za mesiace december 2019 uhradil sumu 3.600,- eur a v januári 2020 sumu 2.500,- eur. Nebolo sporné, že otec poskytol určitú finančnú hotovosť, ktorá nebola účelovo viazaná (čo vyplýva z vyjadrení oboch rodičov) a aj z týchto finančných prostriedkov mohla matka zabezpečiť všetky potreby mal. dieťa.

5. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 77 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len Zákon o rodine).

6. O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP).

III. Obsah odvolania matky a vyjadrení k odvolaniu

7. Proti rozsudku v zákonnej lehote podala odvolanie matka. Navrhla, aby odvolací súd zmenil rozsudok tak, že jej návrhu vyhovie, alternatívne navrhla napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Uviedla, že dôvodom hodným osobitného zreteľa, pre ktorý nepodala návrh na určenie výživného, bol jej zdravotný stav. Súd nevzal do úvahy zdravotné problémy s chrbticou, ktoré jej objektívne bránili podať návrh na určenie dlžného výživného ihneď po odchode zo spoločnej domácnosti. Ako ďalší dôvod hodný osobitného zreteľa uviedla, že konala v omyle, úmyselne vyvolanom otcom, ktorý jej sľuboval uzavretie dohody o urovaní, kde sa malo riešiť aj dlžné výživné. Poukázala na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn. 11CoP/18/2017 s tým, že konanie v rozpore s dobrými mravmi môže ospravedlniť neskoré podanie návrhu. Vo vzťahu k mimoriadnym výdavkom otca na dieťa uviedla, že sa jednalo o platenie nákladov na potreby maloletého až po podaní predmetného návrhu. Pokiaľ ide o finančné prostriedky poskytnuté otcom uviedla, že skutočnosť, že ich použila na účely zabezpečenia potrieb maloletého, nemožno pričítať na jej ťarchu a otca zvýhodniť v tom smere, že boli použité na výživu. Dodala, že nemá záujem o obohatenie sa na úkor otca, ale hľadá na najlepší záujem maloletého, ktorému mal otec za obdobie 4/2016 do 8/2018 platiť ako výživné.

8. Kolízny opatrovník uviedol, že vec ponecháva na rozhodnutie odvolacieho súdu, pretože využitie poskytnutých finančných prostriedkov a výška dlžného výživného je sporná z dôvodov, ktoré úzko súvisia s majetkoprávnym sporom rodičov. Poukázal na vyjadrenia rodičov v priebehu konania a uviedol, že v prípade, že boli finančné prostriedky použité aj na úhradu nákladov spojených so starostlivosťou o domácnosť, je možné konštatovať, že sa jednalo aj o uhradenie výživného, pretože dieťa zdieľa domácnosť matky a boli hrazené čiastočne jeho potreby.

9. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že tvrdenia matky o zdravotnom probléme s chrbticou považuje za špekulatívne a zavádzajúce, tento dôvod uviedla matka až po tom, čo právny zástupca otca poukázal na nespĺnenie zákonných podmienok. Bolo preukázané, že matka v čase rozchodu vykonávala zárobkovú činnosť s príjmom 600-700,- eur, pričom jej pracovnú aktivitu predstavovalo trénerstvo lyžovania a kurzy jogy. Dané naznačuje tomu, že matka bola mobilnou a schopnou zabezpečiť a starať sa o domácnosť a jej zdravotné problémy neboli natoľko vážne, že by nebola schopná uskutočňovania právnych úkonov typu zabezpečenie podania na súd. Matka mohla vždy využiť inštitút zastúpenia. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a určil, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

10. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu otca zo dňa 29.05.2020 uviedla, že naďalej trvá na tom, že sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa. Tvrdenia otca o tom, že prevádzkovala kurzy jogy, nie sú ničím podložené. Dôvody hodné osobitného zreteľa preukázala na pojednávaní dňa 11.02.2020.

11. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky zo dňa 14.06.2020 spochybňoval existenciu dôvodu hodného osobitného zreteľa k čomu uviedol, že matka sa aktívne zúčastňovala iných konaní pred súdom (konanie o určenie neplatnosti zmluvy - účasť na pojednávaní zo dňa 08.11.2018, účasť na konaní o rozvod), aktívne sa zúčastňovala športových podujatí v pozícii športovca (ženský obrovský slalom Štrbské pleso dňa 02.04.2017 - O. miesto, Lyže - 9. ročník Stachan cup 2018 - X. miesto, Ženský obrovský slalom Kubínska Hoľa (Slovenský pohár) dňa 20.01.2019 - G. miesto), k čomu odkázal na webové stránky podujatí.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

12. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/, g/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP.

13. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

15. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým návrh matky na priznanie dlžného výživného pre maloletého W. zamietol. Odvolateľka namietala správnosť záverov súdu prvej inštancie vo vzťahu k skutočnému stavu veci a následne prijatému právnomu záveru.

16. V danej veci sa matka domáhala určenia výživného zo strany otca za obdobie od apríla 2016 do augusta 2018 v celkovej výške 11.600,- eur. Návrh bol podaný matkou dňa 21.2.2019, doručený súdu prvej inštancie dňa 22.2.2019.

17. Odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutočný stav veci. V dostatočnom rozsahu vykonal súd prvej inštancie dokazovanie potrebné na posúdenie existencie predpokladov pre priznanie výživného pre maloleté dieťa spätne pred podaním návrhu. Výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil. Odvolací súd nenašiel dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu odchýliť.

18. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje, možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

19. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne, ktoré sa počítajú odo dňa začatia konania, bez ohľadu na to, či konanie bolo začaté na návrh, alebo z úradnej povinnosti. Súd v týchto prípadoch nie je viazaný návrhom, sám musí určiť začiatok, kedy povinný prestal platiť výživné, alebo ho platil v obmedzenej miere.

20. Pri určovaní výživného za minulé obdobie súd zisťuje, aké boli konkrétne schopnosti, možnosti, zárobkové pomery povinného, potreby dieťaťa, prihliada na už poskytnuté plnenia, poskytovanie bývania, osobnej starostlivosti a hodnotí aj ďalšie zákonné kritériá. Zákonná podmienka existencie dôvodov hodných osobitného zreteľa pre spätné priznanie výživného vyplýva okrem iného zo snahy o zamedzenie špekulácií a zneužívania možnosti priznávať výživné pre maloleté dieťa. Sprísňujúca úprava od oprávnených vyžaduje zodpovedný a včasný prístup k riešeniu tejto otázky, t. j. aby návrh na určenie výživného podávali bez zbytočného odkladu pri naplnení zákonných podmienok. Pokiaľ však z určitých dôvodov, ktoré možno posúdiť ako výnimočné, účastníci žiadajú o určenie výživného s časovým odstupom a v ich konaní nemožno vidieť snahu o zneužívanie tohto inštitútu, súd môže výživné priznať aj spätné (porovnaj uznesenie Ústavného súdu SR z 28. marca 2018, sp. zn. I. ÚS 99/2018).

21. Dôvody hodné osobitného zreteľa sa posudzujú podľa konkrétnych okolností prípadu. Relevantným dôvodom by mohol byť zdravotný stav oprávnenej osoby, ktorý jej zabránil včas uplatniť nárok alebo konanie, ktoré má znaky trestného činu spočívajúce v bránení uplatnenia nároku na výživné (vyhrážky, násilie). V predmetnej veci matka ako dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý nepodala návrh skôr, uviedla nepriaznivý zdravotný stav spôsobený problémom s chrbticou. Oboznámením sa s obsahom spisu je však zrejmé, že súd prvej inštancie sa vyrovnal s daným tvrdením matky a daný dôvod posudzoval. Odvolací súd považuje daný záver súdu za správny. Zdravotný stav nebol natoľko vážny, aby jej bránil podať návrh na súd, a to aj vzhľadom na to, že v rozhodnom období vykonávala zárobkovú činnosť, zúčastňovala sa aj športových podujatí (2017-2019). Rovnako tak neobstojí ani tvrdenie matky, že návrh nepodala skôr z dôvodu, že konala v omyle vyvolanom otcom tým, že ten prvotne súhlasil s mimosúdnou dohodou o urovnaní, no následne súhlas odvolala a k podpisu nedošlo. Odvolací súd nerozporuje, že dôvodom hodným osobitného zreteľa môže byť aj situácia, kedy oprávnená osoba nemohla predvídať, že povinný nebude platiť výživné, resp. sa spoliehala na prísľub dodatočného splnenia zo strany povinného, k čomu však nedošlo. Predmetná dohoda je však datovaná k októbru 2017. Aj z matkou uvedenej emailovej komunikácie vyplýva, že k dohovorom ohľadne výživného medzi rodičmi dochádzalo už v roku 2017. Pokiaľ otec mal dieťaťa už v roku 2017 odmietol podpísať mimosúdnou dohodou, mohla matka podať návrh na súd v tom čase, a nie až začiatkom roka 2019, t.j. vyše rok po tom, čo jej boli známe skutočnosti, že k mimosúdnej dohode nedôjde. Pokiaľ teda ide o podmienku existencie dôvodu hodného osobitného zreteľa, odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie o tom, že v predmetnom konaní nebol preukázaný.

22. Súd prvej inštancie sa správne vyrovnal aj s otázkou už poskytnutého plnenia vo výške 12.000,- eur. V konaní bolo preukázané, že matka od otca prevzala finančnú čiastku, a hoci matka namietala účel poskytnutia tejto sumy, následne v odvolaní uviedla, že peniaze v skutočnosti aj použila na účely zabezpečenia potrieb maloletého dieťaťa. Zároveň nebolo sporné, že otec na výživu mal dieťaťa prispievať od augusta 2018 pravidelne mesačne sumou 400,- eur a nad rámec súdom stanovenej vyživovacej povinnosti doposiaľ poskytol na výživu maloletého dokopy 6.100,- eur (3.600,- + 2.500,- eur). Tieto okolnosti považoval aj odvolací súd za dostatočne relevantné na prijatie záveru, že priznanie výživného spätné vo výške 11.600,- eur nebolo dôvodné.

23. V odvolaní neboli uvedené žiadne nové skutočnosti a okolnosti, ktoré by boli podkladom pre zmenu napadnutého rozhodnutia. Z uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 387 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne.

24. Odvolací súd o trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého nemá žiaden z účastníkov nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle § 55 CMP.

25. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).